

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL DALINIO DARBO IŠMOKŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO
(TAP-17-898; TAP-16-10843(3))**

2017-06-26 Nr. NV-1688

Vilnius

Projekto rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas: nustatyti dalinio darbo išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarką.

Dabartinė situacija: Nedarbo socialinio draudimo įstatyme (susijęs su socialiniu modeliu) numatyta, kad nuo 2017-07-01 darbuotojams, kuriems darbdavys savo sprendimu nustato dalinį darbą, gali būti mokama dalinio darbo išmoka (anksčiau tokios išmokos nebuvo).

Dalinis darbas galės būti nustatomas jeigu dėl svarbių ekonominių priežasčių, pripažintų tokiomis Vyriausybės nutarimu, darbdavys negali suteikti darbo sutartimi sulygto darbo ir yra grupės darbuotojų atleidimo iš darbo prielaidų.

Išmokos dydis lygus asmens nedarbo socialinio draudimo išmokai, perskaičiuotai proporcingai sumažintam darbo laikui (iki 50 proc.). Trukmė – ne ilgiau kaip 3 mėn. Ją mokės „Sodros“ teritoriniai skyriai Vyriausybės nustatyta tvarka.

Tai palanku ir darbdaviams ir darbuotojams, nes sunkioje ekonominėje padėtyje atsidūrusios įmonės galės tęsti veiklą neatleisdamos darbuotojų, o darbuotojams bus kompensuojamas jų sumažėjęs darbo užmokestis, garantuotos anksčiau gautos pajamos.

Darbo biržos duomenimis, apie grupės darbuotojų atleidimą 2015 m. pranešė 41 darbdavys, 2016 m. (1-10 mėn.) – 37. Atitinkamai apie atleidimą 2015 m. įspėti 2,3 tūkst. darbuotojų, o 2016 m. – 1,9 tūkst. darbuotojų.

Projekto esmė: Nutarimo projektu nustatoma dalinio darbo išmokų apskaičiavimo, skyrimo, mokėjimo bei dokumentų ir duomenų saugojimo tvarka.

Darbdavys „Sodros“ teritoriniam skyriui per Elektroninę draudėjų aptarnavimo sistemą (EDAS) pateiks prašymą ir dokumentus, įrodančius veiklos vykdymą, paskutinio ketvirčio finansinių ataskaitų rinkinį, dokumentus, patvirtinančius sumažėjusią apyvartą, darbų apimtį ir dokumentus, kad konsultavosi su darbo taryba ar profesine sąjunga.

Darbdavio prašymas bus svarstomas „Sodros“ taryboje. Tarybai pritarus, „Sodros“ teritorinis skyrius organizuos išmokų mokėjimą, per EDAS sistemą informuos darbuotojus ir perves išmokas į jų asmenines sąskaitas.

Išmokos mokėjimas bus nutrauktas pasibaigus darbo santykiams arba darbdaviui panaikinus sprendimą dėl dalinio darbo nustatymo. Dokumentai ir duomenys bus saugomi skyriuose „Sodros“ valdybos nustatyta tvarka.

Derinimas: su Finansų ministerija suderinta be pastabų, įvertintos Ūkio ministerijos ir „Sodros“ valdybos pastabos ir pasiūlymai.

Derinimo pažymoje pateikti argumentai dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies: Teisingumo ministerijos (atsisakyti įstatymą atkartojančių ir jį neatitinkančių nuostatų; patikslinti formuluotes ir kt.), Lietuvos laisvosios rinkos instituto (nustatyti aiškius įmonės prastos finansinės padėties kriterijus; įtvirtinti būtinybę įmonei įrodyti, kad priežastys dėl kurių nėra

galimybių suteikti darbo yra išskirtinio ir laikino pobūdžio; atsisakyti konsultavimosi su profesine sąjunga ar darbo taryba) ir Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos (teisę kreiptis suteikti darbdaviams, kurie dirba ne trumpiau kaip 1 metus, pateikti trijų ketvirčių finansinę ataskaitą bei projektą apsvarstyti „Sodros“ taryboje).

Atitiktis Vyriausybės programai: projektas atitinka Vyriausybės programos siekius užtikrinti deramą darbuotojų apsaugą, kurti lanksčius ir saugius darbo santykius.

Dalykinio vertinimo išvada: atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas siūlome projektą grąžinti rengėjams tobulinti.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus vedėja

Aušra Gratulevičienė

A. Gratulevičienė, tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-06-22 Nr. (13.1-51) SD - 3683

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas bei vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą 2016 m. lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio rezoliucija Nr. S-27-3537, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Dalinio darbo išmokų nuostatų patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – nustatyti Įstatyme įtvirtintos dalinio darbo išmokos apskaičiavimo, skyrimo ir mokėjimo tvarką.

Dalinio darbo išmokos tikslas – sudaryti galimybes darbdaviui nustatyti dalinį darbą, kai dėl svarbių ekonominių priežasčių, objektyviai esančių tam tikroje teritorijoje ar ūkinės veiklos sektoriuje ir pripažintų tokiomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu darbdavys negali suteikti darbuotojams darbo ir yra grupės darbuotojų atleidimo iš darbo prielaidos, o darbuotojams – gaunant dalinio darbo išmoką (dalinio darbo išmokos dydis lygus nedarbo socialinio draudimo išmokos, kuri būtų mokama asmeniui Įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka, daliai, lygiai sutrumpintam iki 50 procentų darbo laikui), išlaikyti gautas pajamas arba artimas joms pajamas ilgesnį laiką. Nutarimo projekte numatoma, kad darbdavys pateikia paskutinio ketvirčio dokumentus, įrodančius svarbias ekonomines priežastis. Toks laikotarpis atitinka dalinio darbo išmokos tikslą – įvertinus pastaruoju metu įmonėje susidariusią sunkią ekonominę padėtį, padėti darbdaviui, jo darbuotojams tris mėnesius mokant dalinio darbo išmoką.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas ir numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų keisti nereikės.

Nutarimo projektui įgyvendinti bus naudojamos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete numatytos nedarbo socialiniam draudimui skirtos lėšos. Sutaupyti lėšų nenumatoma.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte naujų sąvokų nepateikiama.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje, be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos ūkio ministerija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, viešosios įstaigos „Lietuvos laisvosios rinkos

institutas“ bei Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo departamento (direktorius – Kęstutis Zaura, tel. 8 706 64278, el. p. kestutis.zaura@socmin.lt) Darbo rinkos skyrius (vedėja – Nijolė Dilbienė, tel. 8 706 68266, el. p. nijole.dilbiene@socmin.lt; tiesioginė rengėja – vyriausioji specialistė Laura Audinytė, tel. 8 706 68259, el. p. laura.audinyte@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų ir visuomenės išvadų kopijos, 18 lapų.
3. Derinimo pažyma, 13 lapų.

Ministras

Linas Kukuraitis

Laura Audinytė, tel. 8 706 68259, el. p. laura.audinyte@socmin.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL DALINIO DARBO IŠMOKŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“
PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-17-898;TAIS Nr. 16-10843(3))**

2017-06-26 Nr.NV-1685

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pastebėtina, kad Projektu teikiamų Dalinio darbo išmokų nuostatų (toliau – Nuostatai) 4 punktas konkuruoja su Įstatyme nustatytu reguliavimu, nes Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymu Nr.XII-2471 nauja redakcija išdėstyto Nedarbo socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 21 straipsnio 1 dalimi nepavesta Vyriausybei nustatyti dalinio darbo išmokos dydžio, o pavedama nustatyti šios išmokos *apskaičiavimo*, skyrimo ir mokėjimo tvarką. Įvertinus tai, Nuostatų II skyriuje, pavyzdžiui, Nuostatų 4 punkte, reguliuojant išmokų apskaičiavimą, galėtų būti tik sukonkretinama Įstatymo 18 straipsnio 1 dalies nuostata, nustatoma dalinio darbo išmokos dydžio apskaičiavimo tvarka, pavyzdžiui, detalizuojamas nuostatos „sutrumpintam darbo laikui (iki 50 procentų darbo laiko normos) proporcingai mažesnė nedarbo draudimo išmoka“ taikymas, atskleidžiant nuostatos „proporcingai mažesnė“ turinį, ar pan., ir atsisakoma Įstatymo nuostatų kartojimo.

2. Pastebėtina, kad išmokų mokėjimo nutraukimo, sustabdymo, atnaujinimo pagrindai yra įstatyminio reguliavimo dalykas, todėl šiame kontekste svarstytinas Nuostatų 14 ir 15 punktuose, kuriuose nustatomas dalinio darbo išmokos mokėjimo ribojimas asmenims, turintiems teisę į ligos išmoką pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą arba Nelaimingų atsitikimų darbe ar profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą, siūlomas reguliavimas. Analogiškai vertintinas ir Nuostatų 25 punktas.

3. Siūlytina papildyti Nuostatų 1 punktą, nurodant ir Nuostatų IV skyriuje reguliuojamus teisinius santykius, susijusius su siūloma išmokos mokėjimo nutraukimo tvarka.

4. Pastebėtina, kad Nuostatų 6.1 papunkčio antrojo sakinio nuostata neatitinka šio skyriaus reguliavimo dalyko, todėl siūlytina jos atsisakyti.

5. Įvertinus Nuostatų 6.2.1 punktą, siūlytina Nuostatų 5 punkto atsisakyti kaip perteklinio, be kita ko, ir atkartojančio Įstatymo 8 straipsnio 5 dalies nuostatą, atitinkamai papildant Nuostatų 6.2.1 papunktyje siūlomą reguliavimą.

6. Siekiant aiškumo, tikslintina Nuostatų 6.3 papunktyje vartojama nuostata „sumažintam darbo laikui“, suderinant ją su Įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje vartojama „sutrumpinto darbo laiko“ sąvoka.

7. Atsižvelgiant į Nuostatų praktinį taikymą, siūlytina įvertinti Nuostatų 11 punkto nuostatą, ar būtų priimamas *sprendimas* dėl dalinio išmokos skyrimo ar neskyrimo, ar visgi būtų priimamas *atsisakymas skirti* dalinio darbo išmoką. Be to, svarstyтина, ar reguliuojant procedūrinius sprendimo priėmimo aspektus ir siekiant apibrėžtumo, nebūtų tikslinga aiškiai nustatyti, kad Valstybinio

socialinio draudimo fondo (toliau – Fondas) valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinis skyrius sprendimą dėl dalinio darbo išmokos skyrimo priima Fondo tarybos išvados pagrindu.

8. Nuostatų 12 punkto antrosios pastraipos formuluotė stokoja aiškumo, todėl siūlytina: sukonkretinti, kokie papildomi dokumentai ir duomenys šiuo atveju turi būti pateikiami (kur tai būtų nustatyta), o taip pat tikslinti nuostatą „nuo Fondo valdybos teritorinio skyriaus kreipimosi dienos“, nes neaišku, kokia kreipimosi diena šiuo atveju turima mintyje ir dėl ko turi būti kreiptasi.

9. Nuostatų 13 punkte siūlytina sukonkretinti termino skaičiavimo pradžios momentą, nes pagal Nuostatų 7, 10 ir 12 punktuose nustatytą reguliavimą spręstina, kad dokumentai ar duomenys skirtingiems veiksams atlikti būtų pateikiami ne vienu metu.

10. Atsižvelgiant į Įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą (darbdavys privalo informuoti teritorinį skyrių ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki sprendimo dėl dalinio darbo nustatymo darbuotojui panaikinimo įsigaliojimo), svarstyti Nuostatų 17 punkte siūlomo nustatyti 5 darbo dienų termino pagrįstumas.

11. Siekiant apibrėžtumo, Nuostatų 23 punkto nuostatą „ir, pasikeitus šios išmokos dydžiui“ siūlytina keisti nuostata „ir jeigu išmokos dydis keičiasi“. Be to, siūlytina tikslinti nuostatą „už atitinkamą laikotarpį nuo jos mokėjimo pradžios dienos“, aiškiai nustatant, už kokį laikotarpį išmoka išmokama, pavyzdžiui, atsisakant klaidinančios nuostatos „atitinkamą“.

12. Manytina, kad vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 3 dalimi Nuostatų 24 punkte siūlomas reguliavimas, neatitinka Įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyto reguliavimo, todėl Nuostatų 24 punkto nuostatos siūlytina atsisakyti ir nustatyti sukonkretintą ir aiškią dalinio darbo išmokos mokėjimo kartu su kitomis socialinės apsaugos išmokomis mokėjimo įgyvendinimo tvarką.

13. Nuostatų 25 punkto formuluotė turėtų būti suderinta su Nuostatų 16.1 papunkčio formuluote (nuostata „atleidžiamas“ keistina nuostata „pasibaigia darbo santykiai“).

14. Projekto 2 punkto nuostata, nustatanti nutarimo įsigaliojimo terminą, turėtų būti įvertinta atsižvelgiant į Projekto svarstymo Vyriausybėje procedūras ir terminus. Tuo atveju, jeigu Projektas būtų svarstomas po 2017 m. liepos 1 d., Projekto 2 punkto turi būti atsisakoma.

Dėl kitų svarbių aspektų. Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatai įgyvendina Įstatymo 21 straipsnio 1 dalį ir šis teisinis pagrindas yra analogiškas tą patį Įstatymą įgyvendinančių Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1656, priėmimo pagrindui, be to, ir šių pagal Įstatymą mokamų išmokų administravimas pavestas tai pačiai institucijai, manytina, kad siekiant teisės aktų ekonomiškumo, Nuostatai turėtų būti minėto nutarimo, išdėstyto nauja redakcija (Projektas pateiktas Vyriausybei TAIS Nr. 16-10745 (4)), sudėtinė dalimi.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko